

vim infert, qui quidem vis Deo ceteroquin injucunda non est, ut loquitur Tertullianus in sua Apologia, (^a) verum etiam qui cum ex preces ex Ecclesiis, qui iugum cuique gregi Pastorem dedit, diemque prescripti, quo fere grex Pastorum dedit, diemque prescripti, quo fere grex Pastorum convenient, instituto offerantur, dignae proinde sunt, quarum gratia Deus obedientiam exaudiat, quam ita communio matris Fideles praestant. Id animaduxerit Archiepiscopus Parisiensis in Confessione die 20 Decembris an. 1636. edita, in qua de audienda Parochialis Missa obligatione verba faciens, differtis verbis pronuntiat, in Parochialibus Ecclesiis instructione orationi & Sacrificio adjunctione esse, prout ab Apostolico usque temporibus in more postum fuit, ibique oves cum Pastore orantes, & dicentes Ave una voce, unoque spirite, quemadmodum moneret S. Athanasius, obtinendis eis, quibus indigit, aptiores esse.

Asdem ad eos magis magisque convincendos, qui a Parochiali Missis se abesse posse contendunt, quod Christiana, qua in ea traduntur, dogmata callent, illud convenient necesse est, ne attingatur obligatio, qua quisque eidem Missa adest debet, ut nempe alii exemplo sit, ea ipsa dogma ad fidem necessaria multo aliud in animis imprimi, ac firmius habere, dum enunciatur, explicitur legitimi nomine Pastoris, cuius zelus cum vite integratissimis conjugatis sermoni vim, ac prope dixerim, vita tribut: quam in ea dem dogmata simplici libitorum lectione, vel alia theoria ratione percepta fuerint. Pastor, quippe qui suas Oves coruscit, singulorum fibi concretorium Fidelium officia non ignorat, multo sane facilis in suis Catechesibus, iisque paternis ac familiaribus descendenter potest, nemine quidem indigitato, ad peculiares cuiusque statutis obligations, siue Parochianis, quid in qua conditione faciliendum, quid evitandum sit, declarare plenius ac planius, quam alii fere Concionatores, quorum lege generales sermones sunt. Eoualeant hoc explicatio non raro est iis ipsi apprime utilis, qui se caterorum maxime eruditos preferant, quia contingit, ipso, quid facti sit opus, non fatis cognoscere, seu quod amor proprius ostendit, exeat, seu quod ad proprie vitae rationem non satis animus referentes impeditur, quoniam propriae obligations cognoscant. Si ergo magna exercitum Pastoralis catecheson utilitas, qua cum Parochiali Missis conjuncte sunt, ex iis rationibus una fuit, que Ecclesiam ad eamdem interfundendam impulerant, id fuit firmo argumento est, hanc leviter, ut in expositione contenditur, cum peccare, qui eidem Missis interfuerit neglexerit.

Satis porro non est ostendisse rationibus ex natura, prope dixerim, Parochialis Missis, seu potius ex eius institutione de promptis, eius audienda obligatione esse rem gravem, summi momenti, atque adeo ejusdem omissionem hande leve peccatum esse; id praterea probandum est, veritateum hanc in Ecclesia confitentem firmanque habitum fuisse, id quod evinci potest ex poenis in eos statutis, qui huic precepto parere neglexerint, & ex zelo, quo non solum Episcopi eos cohibuerint, qui contrarium doctrinam propagnare, ac vulgare ausi essent.

Plura Concilia ex iis, qua supra allata sunt, & monumenta non pauca ad Tridentinum usque Synodus, & etiam deinceps excommunicationis poenam exhibent in eos inflata, qui tribus continuis diebus Dominicis absque ulla legitima excusatione Parochiali Missis non interfuerint. Quod si vapillarum Diocesis Ritualia Tridentinum Synodus tum praecedentia tum subsequentes percurrent, intelligetur eorum pleraque gravem aliquam poenam injungere, seu potius prout quidem se explicant, significare non levis culpa reos esse, qui ne tercio quidem quoque die Dominicano Parochiale Missam audierint.

Ex ingenti Ritualium, seu Statutorum Synodalium, praestigiis Gallicorum numero, qua in medium adduci possent, tum ante tum post Tridentinum Synodus, nonnulla felix placuit, que tribuantur in claves quatuor;

Quorum prima eorum est, ex quibus appetit, Parochios, qui a Parochiali Missis tribus continuis Dominicis diebus abfuerint, ipso facto excommunicari.

Altera eorum est, que excommunicationem tantummodo gravitavit.

Tertia est eorum Ritualum, qua generatio loquuntur in penitentia in eos inflictis, qui abfuerint ad eadem Missis.

Quarta demum classis ea complectitur, que nullam expressio verbi poenam designat, sed fatis tamen significant Parochialis Missis per tres immediatas dies Dominicis omissionem esse necessariam Confessionis materia. Hec autem omnia Ritualia, seu Statuta in ejusmodi fasti specie excommunicationem legitimam deesse supponunt.

Ut ergo a prima classis Ritualibus initium ducatur, Rituali Petricoriense an. 1509. pag. 103. Nos vobis denuntiamus doce-

(a) Tertull. Apolog. c. 39, colimus in ceterum, & congregatiōnem, ut ad Deum quasi manuacta precationibus ambiantr orantes; & hac vis grata Deo est.

(b) Natalis Alexander tom. 3. Moral. de Sacr. Euchar. pag. 575. Si Parochianus in Parochia tribus diebus Dominicis continuus ad

doceat assūt fuerint Parochianos non teneri Parochiali Missas interesse.

Secunda classis. Redigunt possunt ad hanc classem Rituali Statuta Synodalia, & aliqua Concilia particularia, que audienda Parochialis Missa obligationem excommunicationis posse definiunt.

Concilium Agathense (^a) seculo sexto celebratum Can. 47. ita statut: Missa die Dominicis Secularibus rotas audire spectaculi ordinatione precipimus, ita ut ante benedictionem Sacerdotis egredi populus non presuma: quod si fecerint, ad Episcopo publice confundantur.

Rituale Rothomagensis an. 1640. pag. 408. alterum quoque an. 1651. pag. 31. Declaramus excommunicatos . . . eos omnes, qui Parochiarum ordinem perturbant, & qui cum veterum statutorum Synodulum contemptu non interficiunt, aut impediunt alios, quoniam interset per tres continuas dies Dominicos, ut loquitur Ecclesia primitia, Parochialis Missis, absque legitima excusatione, Manuale an. 1651. indigit, item primo sub initium, antiquitatis omnis monumenta, que Parochialis Missa obligationem inducent.

Ea vetera Statuta Synodalia, de quibus in hoc Rituali servmo est, sunt, ut videtur, ea, qua anno 1544. edita sunt, in quibus dicitur oportere, ut Parochus interroget potissimum Parochianum, accedit necne Dominicis Feltisque diebus ad Parochialem Ecclesiam; ita ut si tribus continuis Dominicis diebus abfuerit, sit excommunicatus.

In veteri Concilio Rothomagensi an. 1581. quod refert in postremo Rituali Parisiensi titulo de Parochi concione, mandatur, ut Parochus deferat ad Episcopum Parochianos, qui moniti, ut Parochiali Ecclesie diebus Dominicis interficiunt, tamen abfuerint. Pater Juvenius tom. 1. de Sacram. p. 448. de hoc, ut & de Rhenensi Concilio ita loquitur: Gregorius XIII. post Sacra Congregationis examen Concilium Rothomagensis sub Cardinale Borbone habitum 1581. speciali Recepto confirmavit,

Item Rhenensis sub Cardinale a Gufo celebratum anno 1583. & in his Conciliis multarum Episcopi excommunicationis poena, qui statutis diebus Missam Parochiali audire decreverant.

Rituale Bellovicense an. 1637. pag. 260. loquitur in hunc modum: Vos monitis volumus, ex mandato sancti Tridentini Concilii, Provinciali Concili Rhenensis, & Synodali Statutorum Diocesis, necesse est, ut populus in Parochia propria conveniat, congregeturque omnino saltem singulis diebus Dominicis, Feltisque solemnibus, & unusquisque Parochiali Missis, quantum quidem commode poterit, dictis diebus interfici, declaratur deinde, absentes per Dominicos dies tres, iuxta antiques Canones, excommunicationis esse.

Et ejusdem Rituali pag. 245. recensentur omnia antiquorum temporum testimonia, qua de audienda Parochiali Missis obligatione verba faciunt, qui de audienda Parochiali Missis sedulo non interficiunt, ut nos certiores faciant, & necessarium malo remedium affuerint, ne quis auctor prætextus, aut anci populo suffpetat, quoniam abfuerit a Parochi Missis, prohibemus omnibus Presbyteris secularibus aut Regularibus, ne concionentur, neve Procesiones, Congregations, aut Conventus publicos quocunquam in loco, Parochialis Rituali tempore peragant.

Ratio postillina, que Conciliorum Patres impulsi ad Parochiarum frequentationem Fidelibus imponendam, est vetus institutio Parochiarum, que non alia de causa fundare ac posse fierent, quam ut Fideles congregarentur, &c. Altera, institutio Parochorum, qui refidere tenentur, ut solemibus Officiis fungantur, quippe suis oves cognoscere nequeant, si a le recesserint &c. Tertia, beneficia sunt, que nos ex Parochia tum bene valentes, tum exortantes perscipimus. Quartam, ut preces nostrarum conjunctis viribus edita magis pondus haberent. Quinta, ut Fideles inter se æctiore vinculo, quia glutine jungerentur. Confusi super hac res potest S. Casarius.

Manuale Clericorum, & S. Flori an. 1525. pag. 21. excommunicationem pariter ministrat.

Concilium Narbonense an. 1551. can. 36. in Parisiensi Rituale, & Concilium Burdigalense an. 1583. supra citatum in eisdem sententiam loquuntur.

Statuta Synodalia S. Maclovii an. 1620. art. 24. pag. 742. Ut juxta præceptum Apostoli omnia in Ecclesia cum dignitate atque ordine fiant, præcipimus secundum nostrorum prædecessorum Statuta, ut magna Parochiali Missis inchoetur diebus Dominicis hora decima, quo Parochiani adfici valent, ut communij jure tenentur, & obligantur: ob hanc causam qui in Capellis privatis, atque Sacellis ab Ecclesia Parochiali sejunctis celebrant, jubent hora septima celebrazione, vel expostare, dum magna Parochiali Missis absolute fit, ut & ipsi, & eorum plerique, qui ipsorum Missam audierint, pro temporis & loci ratione ad Parochialem Missam pervenire possint.

Et articulo cit. 24. instituta matutina Missa, ad quam Parochialem habent suos Domesticos mittere, adduntur haec: & si forte eorum Dominorum vel Patrum/familias nonnulli huius matutinae Missis interesse voluerint, non proinde exempli aut soluti fine obligatio audienda magne Missa in proprio Parochiali Ecclesia: Speciatim ponis, censurificare in eos indictis, qui ad eam venire negligunt, ut re ipsa quicunque absque urgente necessitate, vel rationabilis & honesta causa per tres continuos dies Dominicos ab eadem absunt, graviter peccant, digni sunt, qui a Fidelium Communione removentur, qui de causa nonnulla, Concilia excommunicationis poenam in hoc hominum genus proponunt, ut magnus Onus ajetur in magno Sardicensi Concilio.... atque adeo nesciunt, ut ex quaquo familia aliqui saltent, & qui primis tenent, quovis Domingo Feltisque die Parochialibus Missis interficiantur.

Nam præter Missam, quam singuli Christifideles audire tenentur, debent illi insuper auseculare, intelligere, & suscipere catecheses, conciones, admonitiones, quas inter Missarum solemnia Parochi tradent, Festos quoque dies, & Jejunia per hebdomadas.... & fecunt in animo reputare, cum aliqua fiet aut nuptiarum indictio, aut Monitionis publicatio, aut excommunicatorum denuntiatio, & alter peccaturi, si nempe id percipiendi, quod Christianus quicque scire tenetur, occisione sibi elabi patientur.

In ejusdem Diocesis Manuall an. 1583. pag. 87. & an. 1604. pag. 82. declaratur, ne qui tribus continuis Dominicis diebus a Parochiali Missis recesserint, ad Sacram Mensam, antequam confiteantur accedant.

Rituale Svevicense an. 1614. pag. 269. & alterum an. 1622. pag. 337. Patresfamilias percelluntur excommunicationis minis, si abfuerint a Parochiali Missis per tres immediatos Dominicos dies.

In Montis Peñafielani Catechismo an. 1702. pag. 294. Parochiali

Missa, ut de Concionis verba sunt, & complura veterum Conciliorum testimonias producuntur, ex quibus evincitur audienda Parochiali Missis obligatio, tres quoque Synodi præterunt annos. 1526. 1575. & 1587. in quibus excommunicatione multantur ii, qui a Parochiali Missis per tres Dominicos dies abfuerint. Et pag. 509. ita præterea legitur: Communis acque inveterata ubique per Galliam consuetudis est. Primit denuntiando, acque incutendo, & plurima variarum Diocesium Sejanus quibus idem frequenter renuntiava certior.

G 3

Missa defeso peccatum est; nititur obligatio hec bene molis veteribus ac recentioribus Ecclesie Canonibus, qui Excommunicationem iis omnibus minituntur; qui ab eadem Missa per tres non interruptos dies Dominicis abfici legitima excommunicatione recesserint.

Rituale Sevense an. 1695. pag. 45. excommunicationem communicatorum in eos afferit, qui tribus continuis Dominicis diebus Parochiali Missa defuerint; & item aliud ejusdem Digestus an. 1634. pag. 255.

Ad hanc clafem redigi potest Rituale Urgell in Catalonia, typis impressum Tolole an. 1617. pag. 34. Monasteriorum Fideles utriusque sexus, ut Dominicis, Festiflisis diebus ad Parochiali Missam convenient, ibique ad benedictionem usque confundant; quicunque porro id triplici die Dominicanis sine punitio fuerit, ad Domini nostri Mensam ante Confessionem accedat.

Rituale Ecclesie Maguelonensis pag. 38. & Rituale Aurelianense anno 1581. pag. 138. idem statutum.

In Rituale Diocesis Aurelianensis an. 1642. pag. 277. & anno 1664. pag. 297. num. 31. & in priore quidem leguntur hac.... his de caulis Parochiali tenentur Parochiali Missa intercessio; ac prater grati animi significacionem, quam Pastori sui exhibere debent, communione cum suis Christiani fratribus, qui unum idemque Parochia corpus constituant, ut exemplum, quod iis debent, ac re ipsa praebent, dum proprie Ecclesie vacant; Sancti imprimis Canones Parochiali eidem Missa unumquemque interesse juberent, & nominati Tridentina Synodus id postulat; atque ita Fideles ad dij deute tenentur; sed quo gos & Parochi monere debent.

Num. 33. Synodalia Diocesis nostra Statuta, que in hoc capite Carnateni & Senonensi Synodis conformia sunt, illud Parochiis praecipiunt, ut ad Promotores deferant eos, qui nullo legitimo impedimento detentis per tres continuos dies Dominicis Parochiali Missa intercessio neglexerint, ut puniantur pro ratione culpa & negligenti, cuius pena non minor ex antiquo instituto quam excommunicationis est, ut ex Concilii Illyri, Sardica, &c. celebratis licet intelligi.

Occurrunt eadem verba in Constitutione Rensis Tricensi Episcopi sub initium Formulari Concionis, quod ipse typis edendum curavit an. 1640.

Videri possunt Statuta Synodalia Stephani Poncherii Archiepiscopi Senonensis an. 1524. que ad Promotorem deferrendo declarant eos, qui Parochiali Missam audire neglexerint, pro errati ratione puniendis.

Ad hanc tertiam clafem possunt Ritualia que prouiniantur juxta Tridentinam Synodum Parochiali Missam audiendi, ut ex antiquo instituto quam excommunicationis est, ut ex Concilii Illyri, Sardica, &c. celebratis licet intelligi.

Num. 34. Quamvis alia Concilia non adeo distinctis verbis penam hanc explicerent aduersus eos, qui ejusmodi adhidentium, per tres continuos dies Dominicis praeferre negligunt, eis tamen in iure omnia gravis culpa notam, super quia proinde Confessio penitentes interrogare, & vehementer arguere debent. Videri potest Manuale vetus ejusdem Diocesis an. 1581. pag. 138. quod hujus, de qua loquimur, culpi, antequam confiteantur, ad Sacram Mensem ve- tat accedere.

Rituale Genvensi, vel potius Rituale Romanum Pauli V. ad Genevensis Diocesis ultimo anno 1674. pag. 159. Monemus vos Episcopi nostri nomine, Parochianos omnes per Concilia, & superius per Tridentinum Parochiali Missa, Concionis, & Catechelis, que sanctis diebus Dominicis, Festiflisis temporibus peraguntur, intercessio teneri, peccato eorum graviter, & de peccato confiteri debere, si tribus continuis Dominicis diebus absuerint, nec ob legimus ceteroquin causis exempli fuerint, quo in casu Patremstallias idemnam perfomant mittant; ex qua intelligere possint, quid Parochi pro concione mandaverit.

Manuale Remensis an. 1530. pag. 31. Titulo de Confessione generali, que Feria Quinta in Cena Domini fit; equidem non honorari, nec sanctificavi sanctos Dominicis dies, & Festa praecipa, Parochiali Missis audiendi.

Sed ut appareat, quemad hujus Diocesis praxis haec fuit, ad Parochiae Missam quod attinet, affere juvat Archiepiscopi Remensis Constitutionem dicit. 19. Septembris an. 1686. editam, que declarat, quam antiqua sit Parochialis Missa ex contemptu, negligenti, inobedientia; ex quo liquet ejusmodi peccatum non ex solo contemptu esse.

Rituale Parisiense an. 1607. pag. 517. Vos monites volunt nominis.... ut iuxta Tridentinam Synodum, huiusque Diocesis Synodalia Statuta curetis ad eam diebus Dominicis, &c. Porro Tridentina Synodus audienda Parochialis Missa obligationem supponit, quoniam Episcopis eam tribuit facultatem, ut Fideles ad eam censuris compellant. Inter Archiepiscopi Remensis Constitutionem dicit. 19. Septembris an. 1686. editam, que declarat, quam antiqua sit Parochialis Missa ex contemptu, itaque Fideles ejusdem audienda obligatio ne tenentur, & zeli quoque exemplum exhibet, quod Episcopos ad hanc disciplinam in suis Diocesis custodiendam, & Fidelibus sibi subitis proponendam exciter.

Articulus 19. Adeo vetus est obligatio Parochiale Missam singulis Dominicis diebus audiendi, omnesque, que in ea traduntur, catechesis percipiendi, ut pronuntiant possit nullam aliam disciplinam esse, in qua Ecclesia ex tam longo tempore tam sepe, tamque distinctori mentem suam aperuerit. Cum Fideles apertis Mendicantium Oriotoris in aede salutari praxi post decimum tertium seculum deteruisse: Tridentina Synodus Pates Sof. 22. & 24. cap. 4. & 7. ita super hac obligatione pronuntiantur, ut in dubium revocari omnino non possit. Magnus ille Antilles Sanctus Carolus, qui penitus intelligebat Decreta hac, que a Sancta Synodo, Pio IV. ejus Avunculo Ecclesiam administrante, edita fuerant, nihil vehementius populus sui Diocesis, & Provincia Mediolanensis commendavit; aque adeo formulam edidit, quam in suo sexto Provinciali Concilio an. 1582. celebrato appellat Litteris monitionis de conveniendo ad Parochiale Ecclesiam: & in omnibus Province sua Ecclesiis vulgari mandat; jamque an. 1574. quarti Synodi Decree.

Erratur ergo, dum in Expofitione contendunt, Rituale Parisiense vel salem sub gravis peccata poena non imponere.

Illa porro in Rituale Parisiense an. 1654. p. 401. animadver-

sione dignum est, quod, potquam ex Conciliis, & Synodali-

bus Diocesis Statutis, audienda Parochialis Missa obligatio-

nem evincitibus multas probationes attulit; additum eam effe-

veterum Galliarum confitendum, multis variarum Diocesi-

onum Statutis firmat, ut audiat Parochialis Missa, prout

Carnatense supra allatum Rituale declarat,

(a) Synodus p. 126.

(b) Synodus p. 17. 240. Praecipitur, quod Presbyteri Parochia-

pos suos, qui tribus Dominicis continuaus se ab Ecclesia aben-

tant, sine justa causa & necessaria, interdicant, & ad Episcopum

mittant interdicta.

(c) Martea. tom. 1. de ritib. ant. pag. 334.

Decretum.

Quarta classis. Ad hanc classem referuntur Ritualia, & Statuta Synodalia, que nullam vel pecuniam vel generalem penam designant, sed ita efficeruntur, ut satis appearat, eorum peccatum, quinque legitima excommunicatione Parochiale Missam negligunt, magni momenti esse.

Rituale Sevense an. 1695. pag. 45. excommunicationem

communitatorum in eos afferit, qui tribus continuis Dominicis

diebus Parochiali Missa defuerint; & item aliud ejusdem Digesti

an. 1634. pag. 255.

Ad hanc clafem redigi potest Rituale Urgell in Catalunya,

typis impressum Tolole an. 1617. pag. 34. Monasteriorum

Fideles utriusque sexus, ut Dominicis, Festiflisis diebus ad

Parochiali Missam convenient, ibique ad benedictionem usque

confundant; quicunque porro id triplici die Dominicanis sine

accidentem.

Rituale Auguofotunense an. 1523. seu 1523. pag. 74. Inhibe-

re, ne quis, vel ne qua, qui a propria Parochia tribus

Dominicis diebus abfuerint, nisi rationabilis excusatio eis

pratio fuerit, ad Domini nostri Mensam ante Confessionem

accidentem.

Rituale Ecclesie Maguelonensis pag. 38. & Rituale Aure-

lianense anno 1581. pag. 138. idem statutum.

In Rituale Diocesis Aurelianensis an. 1642. pag. 277. &

anno 1664. pag. 297. num. 31. & in priore quidem leguntur

hac.... his de caulis Parochiali tenentur Parochiali Missa

intercessio; ac prater grati animi significacionem, quam Pastori

sui exhibere debent, communione cum suis Christiani

fratribus, qui unum idemque Parochia corpus constituant,

ut exemplum, quod iis debent, ac re ipsa praebent, dum

proprie Ecclesie vacant; Sancti imprimis Canones Paro-

chiali eidem Missa unumquemque interesse juberent, & nomi-

natum unquam dubitaverant, satis firmatam esse. Id non temera-

typis edendum curavimus.

Articulus 20. Quia tamen difficile factu est, ut in tam fre-

quenti populo non defint, qui tam gravi officio satisfaci-

negligant; declaramus nos ulros esse auctoritate nostra ordi-

narum, eaque, quam sancta Synodus nobis tribuit. Sof. 22.

ad eos utrueque fexus Ecclesiasticis Censuris cohబندos,

qui legitima excommunicatione carentes a Parochiali Missa per tres

continuos Dominicis dies abfuerint; ex quo illi tamen inferre

nequeunt se nomisti terita quecum Dominica die eidem

Missae adesse teneri, cum eo potius Ecclesie mens sit, ut ne

una quidem dominia Parochia abfuit, cum legitima impediti non

fuerint. Diam ergo nos dicimus, post triplicem tantum, eam

que continent ejusmodi omissiones non in eos Ecclesiasticis

Censuris ulros esse, id unum significamus nos erga eos in-

dulgentia uti velle, ut discipline nos contumescimus, quam Il-

liberitatis Synodi Nicena antiquioris Canon 21. induxit in

hac verba: Si quis in Civitate poenitit per tres dominicas ad Ec-

clesiam non accerit, tanto tempore abstineat, ut corpus effe-

videtur.

Articulus 21. Prohibimus Regularibus, ne direxte, vel in-

directe in publicis concionibus, privative colloquios Diocesi-

fanois nostris a propriis Parochiis avertant; ipsiisque praepi-

ciimus, ut potius eos ad eisdem frequentandas, & proprie-

Concilii Gangrenensis Canone quintum animo retinendum ex-

culcent: Si quis docet Domum Dei contemptibile esse & Con-

veni, qui in ea celebrantur, anathema sit.

Articulus 22. Viximus effostrimo nolito Provinciali Con-

cilio ita Ecclesia cordi effo Fideles diebus Dominicis ad fas

quaque Parochias convenire, ut non satie habuerit ita fla-

tuere: Diebus Dominicis & Festis in suas Parochias populus con-

veniat, & Missa, & Concio, & Vesperis interter, verum etiam

addiderit: Fratres, & Sociantes, & Scientes in diebus Dominicis hora

Missae Parochiali non fane. Quod in causa fuit, ut nos longo

post tempore Confratribus. . . . Diocesis nostra prohibe-

mus, ne fuso conuentus matutino diei Dominicis tempore celebrentur, quippe cum magna in Urbe, cuiusmodi nostra eff.

omnes Parochiales Missae eadem hora celebrari non possint, iis eodem tempore concedentes, ut diebus Dominicis post me-

ridem, vel alio hebdomadae die, quo maluerint, ac diebus ipisi Festis convenient. Hujus autem Constitutionis proxima

nos adeo ratione consonam ducimus, ut ad eam deinceps in

Diocesi nostra firmam, cum magnopere commendemus ob-

servantiam, qua idem.... quoque ab hinc annis & am-

plius id exercit fuit, quod nos ipsi tantum verbo tenus

an. 1681. in dictum Congregationum negotio mandavimus; id eis prestante nostra Constitutione iterum praecepimus, eamque permisimus tribuamus, injungentes, ut quod ha-

re in rebus placere noverint, id sancte custodian.

Intra que se gesti Archiepiscopus Vescenensis, qui die

7. Maii an. 1691. Libellum proscripti, quo responsum fue-

runt. Dissertatio ad Oratorium Patrum in Parochiali Missa favo-

rem edita. (A) Proponebat Libelli Auctor, I. nec veteri ne-

coa iusta audienda Parochiali Missa obligationem adesse;

II. ejusmodi legem, siquidem illa sit, non amplius vigere;

III. non esse pacatum a Parochiali Missa abesse, *Item* con-

tempor; IV. Fidele nullum ad id censoris adjigipote. Lau-

datus Archiepiscopus dannavit doctrinam hanc tanquam er-

roneam, & Tridentino Concilio contraria; Decepcionis fu-

rum Statuta redintegravit, eademque tanquam legem & pre-

ceptum servari voluit, que quidem ex longo tempore insti-

tuta & servata fuerant in Germania, Flandria, & praesertim

in Gallia; declaravit excommunicationem Auctorem, & coadi-

tores ejusdem Libelli, vi Extravagant. Sixti IV. c. Vies il-

lustris de Tregis & pate, pronuntiavit eandem ponam contra

Typographos, Bibliopolas, aliquosque, qui in lucem ederent,

venerant, aut legerent, &c.

Ita etiam statuerunt Episcopi an. 1700. titulo de Parochia-

lia, confirmantes censuram Congregationis Cleri an. 1655.

occasions nonnullarum proportionum contra Parochiali Missa

obligationem; censurae hanc fuit ad alios Episcopos

per encyclicalis Epistolam ad ipsos datum; ex vero proposi-

tione ejusmodi erant.

Nulla adeo conscientia obligatio ad Parochiales Ecclesias

accendi, vel ut anniversarium Penitentia Sacramentum

suscipiat, vel ut audiat Parochiali Missa, & Con-

cio, vel ut ea, que ad fidem, bonisque mores spectant,

in Catechetis, Sermonibus ibidem laberi soliti percipi-

antur.

Nec Episcopi, nec Provincia ac Nationalia Concilia obli-

gationem hanc inficiere, nullisque ponis aut Censuris Ec-

clesiasticis transfigures multare possunt.

Non potest populus ex Tridentino Concilio Censuris &

pensis Ecclesiasticis ad propriam Parochiam impelli diebus

Dominicis, ut Parochiali Missam ibidem audiat.

In Cleri Congregatione an. 1700. ruribus dammata est harum

proportionum doctrina, tanquam falsa, temeraria, scandalo-

sa, jam acriter a Gallicano Clero proscripta, sanctis Can-

onibus,

Ecclesia sancta sunt; queque obijcent in Germania, Flan-

dia, & praesertim in Gallia, ut pluribus in Concilio quin-

que Regni Provinci habitare sunt, ut videre est, necon-

tinum in Papa Sixti IV. Constitutione, que incipit: *Vixit di-*

line &c.

Littera Tom. II.

G 4

Decretum quarto idem in Diocesi statuerat. Quoniam Confu-

ritio hoc, cui Medicolanensis sexta Synodus omnino confor-

mis est, plena est Divino spiritu, toungue hoc negotium

definit: proprie praepiu[m] omnibus Parochiis Urbis nostra

ad Diocesis universa Remensis, ut eam Parochialis suis le-

gam velut quater quotannis, nempe primis Dominicis diebus

mensium, Januarii, Aprilis, Julii, & Octobris post suas con-

ciones, ad eos magis magis firmatos in praxi, quam te-

sibus, & Apostolica Traditioni contra, quoniam Apostoli precipit, ne, quod nonnulli facere conseruerant, a Fidelium conventu recidamus. Theolog. Facultas idem ferre pronuntiaverat, dum sua censura diei 24 Maii an. 1664, damnavit tamquam falsam, & Tridentino Concilio contrarium hanc Venantii propositionem: populus non potest ex Concilio quidem cogi censuris & penitis Ecclesiasticis adire propriam Parochiam diebus Dominicis ad Missam audiendam.

Prater allata Congregationes anno 1655. & 1700. ex quoque, que ex 1655. & 1645. habite fuerant, idem edixerant, quamvis in alia facti specie, ut appareat ex declaracione, que refutatur in iudicio verbali Congregationis an. 1645: que iam renovavit, confirmavisse. Articulus 3. declaratio- nis hujus, qui in congregationibus superioribus edito fuerat, his verbis conceptus est.

Cum necelitas, que oves tenet, audiendi Pastoris vocem, quaeque Pastorum tenet, videndi & cognoscendi gregem suum, occasionem praeberit Ecclesia statuenda, ut saltem tertia qua- que die Dominica Parochialibus Missis populis interferret, concessi facultate Presbiteri, ut censuris Ecclesiasticis eundem adigerent; Constatutio hac sedulo servanda est, tum ut audiantur Concilio, indistincto dierum Festorum, jejuniorum, monitionum, & alia, que scienda sunt, quaeque ibidem docentur. Quoniam obrem prohibetur, ne Regulares contra atque insti- tutionem est, quicquam doceant, concionentur, aut confundantur, ac ne populus negligenter Parochialis Missis ullam falsam, ul- lum pretestum sripiant prohibentur. Regulares conciona- ri, Procesiones infundere, Congregationes & Conventus pu- blicos in suis Monasteriis habere, dum Parochialis Missa cele- bratur. Sane sub finem harum Reformationum an. 1625. proponitur exhibenda Pontifici supplicatio, ut eas ratis ha- beat; eam tamen quicquam super hac re statuere non appa- get; id unum constat, ejusmodi Reformationes in omnibus deinceps habitis Congregationibus innovatas, & confirmates fuisse.

Ex eo porro, quod in Expositione dicitur de Brevi Ale- xandri VII. ad Episcopum Andegavensem occasione nonnullarum propositionum, quas a Regularibus enuntiatae idem Episcopus proscripterunt, cujus censuram Cleri Congregationis an. 1655. confirmaverat; adverbius audiende Parochialis Mis- sae obligationem nihil evincit potest; quin potius Breve ei- dem obligationi patrocinator. Etenim I. propositione ad Epis- copum Andegavensem ad Alexandrum VII. delata concepta erat his verbis: « Nemo tenetur in foro conscientiae ad Paro- chiam proprieam accedere, vel ut annum Confessionem edat, vel ut Parochiale Missam audiat, vel ut Dei verbum recipiat. Responde Pontifex: Haec propositio quod primam & secundam partem nude ac simpliciter accepta errore & temeraria est; potis tamen privilegiis, nulla censura digna est; ad tertiam partem quod attinet quia quidem ad Dei verbum spectat, Tridentina Synodi constitutione stan- dum est. »

Priores dues allata propositiones partes tamquam erroneas & temerarias proscribentes Pontificem, eamdem propositionem similius & in se ipso spectavit, nempe iuxta communem Jus audienda Parochia; commune Ius agitur ad Parochie Missam obligat. Pontifex id ponit tamquam certum ex ordinaria regula quoniam ad Parochiale Missam audiendum obligari. Id sane addidit Alexander VII. eam propositionem, potius privilegiis, nulla censura dignam esse. Porro demonstratum est supra, si quia privilegia extinxissent, omnia seu a Sixto IV. in Extravagantia cap. Vices illius, seu a Tridentina Syn- modo, seu a Pontificib[us] ipsi revocatae fuisse.

II. Animadversione dignum est, Alexander VII. quadam conditione divini Verbi Tridentine Synodi dispositionem ser- vari velle. Divinam autem hoc verbum iuxta S. Carolum, & Concili[m] mentem illud est, quod enuntiatur inter Missarum solemnias, quodque Parochialis concio nuncupatur. Cum porro concio hec Parochialis Missa partem constituit, conclusi potest non eam hoc loco Pontificis mente esse, ut Parochiale Missam a concione sejungat, atque adeo eam spefet tamquam rem separata, quia nullam obligationem adjun- gitur.

Illud in expositione probari contenditur, si Parochiale Missam Fideles diebus Dominicis audire tenerentur, Cleri Congregationem an. 1645. optionem daturam non suffit diebus Dominicis & Festis vel in Parochiali, vel in Cathedrali Ecclesia Missam audiendi. Respondet, ut Congregatio an. 1655. id dixit, quod eidem adscrivit, quod tamen non ita se habet, non inde legitime inferri posse. Parochialis Missa audienda obligationem nullam adesse. Cathedrals enim, cum Matrix, & Episcopi Ecclesia sit, peculiari pri- vilegio, quo cetera minime gaudent, frui potest; ut non

(a) Nullus in foro conscientiae Parochia sua interest tenetur, nec ad annuum confessionem, nec ad Missam, nec ad audiendum verbum Dei. Responde Papa Alexander VII. Illa proposicio quod primam & secundam partem simpliciter accepta, est erro-

proinde consequens fuit Parochianum officio suo satisfacere, si in qualibet alia Ecclesia diebus Dominicis Missam audiat, ut, si in Cathedrali audiret, satisficeret; sed tamen tamen est, si in Cathedrali instructiones non traderentur, que tra- duntur in Missa, prout Tridentinum Concilium requirit, cum pronunciar quoniamque ad Parochiam convenire debere ad Dei verbum audiendum, hoc in casu Concilia standum, & quod expressis verbis in Rituale precipitur, servandum.

Post hactenus dicta proponi non potuit, quod in expofitione factum est, Parochialis Missis omissionem peccatum non esse; vel si sit, esse leve, ac feculso contemptu, qui quidem formalis esse debet, mortale peccatum non esse, quod ea obligatio magni momenti non sit.

Jamdudum est, quod qui Parochiali Missis refrangant, in eum modum loquuntur. Ad Cleri Congregationem an. 1655. delatus est liber Autoris, qui doctrinam haud diffimilem propositur, quam idem sive verbis efficeret, ut ex hujus Congregationis verbali iudicio pag. 1233. licet intelligi. Porro ex ratione, qua hujus Autoris sententia ibidem refutatur, quod Congregationis sentiret, facile dignoscit potest.

Cum Parochiale Missam, & Catechesis, que in ea tradun- tur, audiendi preceptum, si quod aliud, in Ecclesia sit antiquissimum, haec verbalis sententia verba sunt, Authoris afficeret non est, quod id prelanti obligacionem re ipsa mul- lam est; sed eam tamen iis verborum circumscriptionibus immi- nebat, ut cum scripturam maiorem alterius Ecclesia audenda compeditate excusatior fore, ne ad Parochiale acceda- tur; Tridentinum Synodum id unum mandare, ut in Paro- chiali Ecclesia divinum verbum audiat, de Missa vero ni- hil precepit; dummodo non adit expellitus Parochorum & clementiarum Parochialium Missis contempnit, ab eadem Mis- sa omnino sine peccato recedi posse; Episcopos neque ex Concilio, neque auctoritate propria censuris, aliisque spiri- tuales penas statuer in eos posse, qui non adserunt: tan- dem pionariant antiquiores Canonos, qui Parochiarum fre- quentationem praecepit, Parochie nomine usus esse ad cuiusvis generis Ecclesiastis significandas; urque se tuerat a ve- tera disciplina, que adeo aperte ejus opinione adveratur, obradrat novas leges plus valere quam veteres, contenditque Superioris silentio legitimum abusum effici, perinde ac si famous ejus, qui bonum fenen in agro seminat, dum inter- rim inimicus homo zizaniam superfeminat, in causa est, ut id expetere melius minus noceret; & perinde ac si nove le- ges & Tridentina Synodi cohortationes audienda Parochialis Missae inventerat obligationem non supponerent.

Venit ut distinctius iis satisfiat, qua in Libello supplici proponuntur, tum nempte columnando, neglecta Parochiali Missa, peccari, cum formalis contemptus, aut scandalum adest, responderet, nec Concilia, nec Ritualia, nec censu- ras, de quibus supra dictum est, formalis contemptus, aut scandalum mentionem facere, cum eos dannant, qui per tres continuos Dominicis dies eamdem Missam neglexerint, ac proinde hanc precepti Ecclesiastici violationem tamquam in- igitur suptate natura in re gravi verantur, adeoque tamquam notabilis culpan spectari, is enim censuris, po- nique Ecclesiastis, ut quod non semel dictum est, repetat, que imponuntur, aut quas imponunt jure gaudent Episcopi, mortalia sive peccata supponi. Id sane convenit, formaliter contemptum lethale peccatum esse, earum quoque ratione, que nullam obligationem adjunctor habent, etiam ne cuiuscausa confilia Evangelica ex formaliter contemptu rejiceret, mortaliter peccaret. Id etiam convenit, in omnibus Ecclesiasticis Præceptorum aliquorū transfor- mationibus materialem, sive interpretativum contemptum exstire, qui tamen a transgressionis peccato nequaquam disinguatur.

Sed illud quoque fatendum est, cum contra legem tom- solum peccatur, cum contemptus, aut scandalum adest, concul- pi potest legis hujus transgressionem nunquam ipsam per- for mortale peccatum esse, ut quod inde consequitur, censu- ra puniri non posse, tametsi tribus continuis vicibus iteratur; quandoquidem fieri potest, ut ex pura punita negli- gentia, vel ex præpostero libertatis usu iteretur: id quod ci- tria speciale ac formalem contemptum potest existere. Jam vero ex omnibus hactenus allatis probationibus constat excon- muni potest quoniam hanc funditus expendit, non obiter ac perfunctorie, quod nonnulli Doctores fecerit, qui, an obli- gatio, de qua agitur, adhuc vigeat, dubitatur, & quorum ceteroquin auctoritas nonnullius ponderis est, si praesentem difficultatem sedulo disculpsant, ita graviter pronuntiant rem. 3. Theolog. Dogn. & Moral. de Sacram. Eucharij. Regul. 11. de Miss. Paroch. pag. 581. Postea samus fieri aliunde, ut quis pec- tor etiam lethali, non audiendo Missam in proprio Parochia: ut si quis eam nolit audire ex contemptu, aut quando Paro- chius declarat ea, que Parochiani sive censuror inquit Bar- bosa de post. Ep. pars. 2. allegat. 24. Navarrum, aliquo se- cundum.

Porro Parochus singulis Dominicis in Missa Parochiali decla- res, que Parochiani sive censuror, & ex contemptu transgredi-

Bellarminus libr. de Sacramento Baptism. cap. 6. non ap- pareat, quo jure inter audienda Parochialis Missa praecep- tum, & præcepta cetera Ecclesiæ discrimen statuatur. Si enim in priorum transgressione independenter a contemptu & scandalo peccari potest, de hoc quoque videtur idem sentien- dum, nisi forte propagari liberiori materiali præcepti Paro- chialis Missa parvi momenti esse; quod non ita habet, ut probatum est.

Illud in Expositione conceditur, mortale peccatum com- mitem, cum diebus Dominicis universum, aut tribus continuis diebus Dominicis a Parochiali Missa receditur, dum in Ritua- li Diecesis excommunicatio ipso facto proponitur. Sed faten- dum est etiam, ut videtur, tum quoque pescari, cum in Rituali occurrat excommunicatione communitaria, vel pronunciatio fubeundas fore penas a Canonicis inflictas, vel ad Sanctam Menfam, confiteisse non præmissa accedi non pos- se. Porro Ritualium, aut Statutorum Synodalium plerique untrum ejusmodi loquendi formulis, ut supra declaratum est. Denique generaliter Episcoporum nullum esse, error & corruptio mentem inficiat, & cor obruat, audit Parochiali Missa remedium præsens est ad malum, quod adest, repa- randum, & quod impedit, antevertendum, cum experien- tia compertum sit, eadem Missa neglecta, calamitates in Ecclesia gravissimas extulisse. Id jam animadverxit Fillefacq de orig. Paroch. pag. 624. In hac verba: cogiemus, obfero, que tam mulis vicinis Regis & Provinciis, ex neglegenti sacris illis fo- lenibus Pastorum legitimorum, accidenti, dum populus soveto illo sacro Conventu Parochiali, in efranem rati licentiam i; ac quando sibi pro arbitrio pietatem in dies singulas novas offixis, tandem speso Pastoris studio, & cura, & sancti monitis, aut adulterinano aliquam suscipit, & præsident Religione, aut nullum omisso retinetur.

Si ergo alii in locis Ecclesiæ disciplinae veteri, ac tam sancte instituti, cuiusmodi est Missa Parochialis auditio, in- confundito oblationem his temporibus non amplius vigeat, illud imprimis objectur, ejusmodi confutendum obleviisse, quoniam plerique Fideiulus ei Missa non intersunt.

Ad offendendum porro Parochialis Missa diebus Dominicis audienda obligationem his temporibus non amplius vigeat, ut videtur, illud ex multis, qui in medium allat sunt, monumentis liquido constat, ceterarum Nationum maxime di- gnum esse, cuius Religio, & Canonum ac Traditionis custo- dia singularibus laudibus efficerat.

Maiores nostri, inquit laudatus Fillefacq (a) huic discipli- na adhaeserunt, quod eam tanquam catholicitatem, sed Fidei Catholicae professionem notam spectarent. Equis enim usque Christianis aliquem, si vel Iudaorum Synagogas, vel Hare- ricorum conciliabula non feneret, sed multoq[ue] adorat, Iudaizans, aut hereticis impieas teneat. Nimirum cum non innotescat, qua quicunque ratione sit animo comparatus, hac Ecclesiæ frequen- tatione Fideiulus tanquam publica actione testatur, quod Ca- tholica Religio docet, id se credere.

Ea quoque fortasse de causa Episcopi nostri, pergit lau- datus Auctor, in suis Ritualibus Diœcesanis diebus Dominicis Parochiali misselle interfuerunt, ut vere Christianos ab his disincerent, qui vel parvum vel nihil de Religione solliciti efficiunt, sed ut res habeat, complurim Eccle- siarum Parochialium magnifica confractio, & in iis ornatibus, nos qui præseferunt, sollicitudo tum ipsorum pietatis, tum vero frequentius illis quidem temporibus fidelium in ea fanta loca conventum monumenta sunt. Sane fuis appetit ratione conformatum, ut Fideles ad eam Ecclesiæ, ubi suscepimus facio baptizante Christiana Religioni nomen dede- runt, & tibi morantur, se conferant, seque conferre perga- nt, ut quod credendum est, quodque faciendum, percipiant. (c) Itaque in Regis Pipini Capitularibus (d) Parochie dicuntur Baptismales, seu Oracula per excellentiam, quia scilicet Pa- rochiorum infractions ac verba tanquam divina quedam oracula habenda sunt,

Ete facie adhuc Ecclesiæ, qui in propria Parochia per- ficit, ut spirituale pabulum inde percipiat, solidaque, & ab omni suspicione maxima aliena doctrina imbutatur, quoniam Ecclesia, ut loquitur Sanctus Cyprianus Epist. 69. nihil est aliud, quam plebs Sacerdoti adunata, & Pastori suo grec ad- berens.

Potestem denique obiectio, que adversus Parochialis Mis- sae obligationem proponitur, ex Episcoporum silento peti- tur. Si enim peccat, inquit, qui a Parochiali Missa, nisi excusatio legitima præsto sit, tribus continuis diebus Dominicis absit, debent Episcopi fecusse sive gerere, nec in propria Diœcese malum pati adeo commune, atque adeo ceteroquin subditus Fidelibus perniciose.

Sed respondet id Parochis, atque adeo magis Confessio- ri vitio tribendum esse; Episcopi quippe, ut videtur, in id summpore incumbunt, ut Ecclesiasticum super Parochiali Missa præceptum servetur; obligationem hanc declarant in suis Ritualibus, & præterea Diœceseon fiarum Parochis id man-

tur . . . & merito ubi oracula Dei Optimi Maximi non aliena- nentur, sed propria auctoritate a proprio Pastore enun- ciata non tam hominis vocem, quam Dei legitimi Pastoris ore loquentis oraculum esse demonstrant.

(d) Cap. 1. 3. Tit. 17. tom. 4. Fillefacq. l. cit. pag. 667. & 666.

In mandatis dant, ut singulis diebus Dominicis Fideles de hac obligatione commoneant; iisdemque edicant, ab Episcopis puniendo fore, qui servato iurius ordine deferentur, videlicet per testes eorum Promotoribus exhibitos, quorum depositione convinci possint. Fatendum tamen est, nullum propriae atque aptius remedium fore, quam si Confessarii fedulo maneri suo fatisficerint.

Heus igitur legis tam gravis, ad Parochialem Missam audiendam quod attinet, executo proprie ad Confessarios specat, hujus obligationis suos promittentes monere debent, dum Sacraenta suscepuntur se fiscunt; corum quippe tantum est, excusationes, quas Parochianus ad absentiam suam in hoc negotio tuendam afferre possint, singillatim expendere. Cum enim Parochianus quod hujus absentie excusationes conscientiam suam Confessarii fideli aperte, quam Episcopo, qui sumend perferetur, potest proinde Confessarii longe melius quam Episcopos de ponitentis excusationibus jucicare. Alio quippe excusationes legitime sunt, quas profari necesse est, alias vero Confessarii suscipere minime debet, omittenda Parochialis Missae haud fatis justa, exempli causa, Parochiano causa est, pronunciare, quod jam dictum est, eam se melius alibi audire; nam iuxta Tridentini Concilii mentem ea una, ut videtur, rationabilis excusatio est, quae ex legitimo provenit impedimento, quod Parochianus audeatur siquicunque audiendi Parochiali Missae ineptus efficiatur.

Quia porro patres ac matres familias, atque, quibus aliquorum cura commissa est, tenentes Parochiali Missae diebus Dominicis interesse, ut eos, qui sibi concreti sunt, intrinsece valeant, ideo Confessarii operari debent, ut eos prouidam ad id offici praefundam extinxint. Ut

enim verbo res conficiatur, si Parochialis Missae diebus Dominicis audienda obligatio etiamnum subsistit, atque hac obligatio in re gravi versatur, & quod inde consequitur mortalitatis peccati materia est, ut haec ostendere constat fuisse: Confessarii, quibus penitentium suorum falsus confessus est, laxiore quadam convenientia nec illis diffundatur, quod facere tenetur, nec eos legitimis excusationibus delictos tolerare debent; sed semper alte animo infixa retinente neccesse est Burdigalensis Concilii subdicitum exordium in hanc rem laudat, & a Gregorio XIII. confirmata verba haec: *Sicutur Confessarius a Pontificibus, non huic officio fatisficerint, & gravitate peccati, ut ab eo arceanus, preponant. Loquitur autem Concilium de Parochiali Missae Dominicis audientia.*

Ad extremum ex his omnibus, quae haec ostendunt sunt dicta, concluditur, non amplius dubitandum esse, an Fideles Parochiali Missae interesse tenentur, & quocumque tandem modo alibi se res habeat, hanc dubio procul veterem Ecclesiastica disciplina effit, in qua quidem Gallicana Ecclesia ad hoc usque tempus firma permanuit. Ex quo factum est, ut Gallicani Episcopi suo jure utentes ejusdem disciplinae obligationem & passim, & aerite inflaurant, quod quidem eos praeliter ostendimus. Quamobrem gravis culpa res fuit, qui huic officio, cum id commode facere possint, ut Tridentina Synodus loquitur, non fatisficerint.

Decimum in Sorbona hac die 6. Octobris an. 1703.
G. Frangau, Haber.
Prapostus, Debyne.

Vide Dictionarium D. PONTAS.

MISSIONARI SANCTI LAZARI.

P Resbyteri Missionis, seu Missionarii Sancti Lazari Congregationem componunt ann. 1626, institutam a Vincenzo de Paulo, quem Benedictus XIII. ann. 1723. in Beatorum album retulit, quicque ejusdem Congregationis primus Generalis fuit. Eorum primum ac praeclarum munus est de populorum tum ruiri, tum ministris in Uribibus Episcopi ac praeclaris dignitate caritibus degentium instructione ac salute salvare, Missionibus obeundis, Episcopis annuentibus, & Parochis consentientibus; munus alterum in eo est positum, ut Clericorum in pietate, ac scientia, quae eorum statui congruunt, progressu invigilant. I. in eum finem adhibitis Seminariorum, II. exercitio Ordinandorum, quibus eos comparant ad Sacros Ordines suscipiendos, III. Collationibus Ecclesiasticis, IV. Seceſſibus spiritualibus, ad quos pariter admittuntur Laici, cuiuscumque tandem conditionis extiterint; seceſſus autem hi septem aut octo dierum spatio perdurant.

Complectuntur Provincias septem; & sunt Insula Francia proprie sic dicta, Campania, Pitavia, Aquitania, Lugdunensis, Italia, Polonia; & ha Provincia constituta Missiones circiter octuaginta, quae omnes a Generali, quod vixerit, administratione, atque auctoritate pendunt. Psalmi nuncupantur Patres Sancti Lazari, propter eorum magnam Familiam Sancti Lazari ad caput Suburbii Sancti Laurentii Parisiis, ubi fundamenta jecerunt ann. 1632. Locus hic est Seminarium internum & externum in gratiam Ordinandorum & Missionum, & Hospitalis, præterquam quod ibi excipiuntur pensionarii. Adiutum vulgo viginti octo circiter, seu triginta Presbyteri, & alumni circiter quinquaginta. In hac eadem domo recipiuntur ii, qui in hanc Congregationem cooptari volunt, & appellantur Seminaristæ, ibique hoc titulo permanent biennii spatio, quo elatio edunt vota, in quibus Generalis dispensare potest.

C A S U S.

De votis Missionariorum Sancti Lazari.

- 1 Ex Jubilo juis non oritur Confessarii dispensandi cum Presbyteris Congreg. Missionariorum Sancti Lazari in Vota, quæ, cum recipiuntur, illi ediderunt.
- 2 Non id magis possum Episcopi, quis posset eam haec Santa Sed, & Generali Congregationis Pontificis reservavit.
- 3 Missionarius Sancti Lazari non posset a suo statu recedere, ut suis fratribus, aliisque suis consanguineis open ferat, exceptis patre & matre, quibus ut optulerint, recedere posset.
- 4 Nec patore jure suum statum deferere posset, ut animarum curam suscipiat, quia cum ex dispensatore votis, neque ex parte eiusdem, vel alterius privilegi, vel induiti, vel concessione, nisi in iis votorum ejusdem Congregationis expressa mentio facta fuerit.
- 5 Votum ab ejusdem Presbyteris de more editorum pronuntiatione fatus est, ut coram Deo obligatio inducatur.

Q U A S T U M.

C ongregationem Missionariorum Sancti Lazari erexit Urbanus VIII. in Diplomate nulla Votorum mentione facta. Deinde vero Vincentius ejus Institutio censens opus esse vinculum ad humani animi mutationibus semper obnoxium inconstantiam colibendant, expedire judicavit, ut a Pontifice obtineretur facultas edendi in eadem Congregatione vota simplicia, in quibus dispensandi nonnisi penes Pontificem, aut Superiorum generalium potestas esset. Id concessit Ale-

xander VII. facultatem tribuens ejusmodi Missionaris edendi Vota simplicia casuari, & paupertatis, & obedientiae, ita ut illi se in Congregatione permanfersit jurarent, declarans suo Diplomate solum Pontificem & Superiorum Generalem in iis Votis dispensare posse, excludo quovis alio, qui in iis dispensare, nec eadem commutare posset vi cuiuscumque Jubilai, vel alterius privilegi, vel induiti, vel concessione, nisi in iis votorum ejusdem Congregationis expressa mentio facta fuerit.

Cum tamen, ea clausula non obstante nonnulli contendunt, Jubilai Bullas eam facultatem Confessarii tribuentes, ut omnia vota, Religionis & castitatis perpetuae votis exceptis, commutare possent, id quoque concedere, ut cum dictis Missionariis in eorum Votis dispensanti facilius gaudent; Eadem Congregatio Pontifici se ficit, interrogans, an ea sentiret, quia Jubilai Bulla eodem tempore expedientur, & Votum, quae in Congregatione Presbyterorum Missionariorum Sancti Lazari eduntur, nulla in iisdem expressa mentio facta est.

Clemens X. in hoc negotio, Alexander VII. Breve confirmans declaravit, in votis, que sunt in Missionis Congregatione, nec licet nec valide potuisse ut posse dispensari, vel eadem mutari, aut dissolviri, quacumque demum ratione, vel illius Jubilai, vel alterius privilegi, induiti, aut concessione, nisi eorumdem Votorum expressa fiat mentio.

Non est omnitemendum, eos, qui huc Congregationem suam nomine dant, biennii spatio, antequam Vota edant, in probatione versari, & per id tempus non semel illis indubi, quae spectant ad Congregationem, cui se dedere volunt, inservient declarari summorum Pontificum Alexandri VII. & Clementis

MISSIONARI.

107

mentis X. Brevia, quatenus iporum obligationem pronuntiantur.

Id tamen nihil impedit, quoniam nonnulli in hanc Congregationem cooptati contendunt, variis mixti prætextibus, ab alio, quam a Pontifice, & a Superiori Generali secum in Votis dispensari posse. Quamobrem rogantur Sorbona Doctoris, ut hunc Libellum supplicem diligenter expendant, siue super questionibus insequentibus sententiam proprie-

nere non dederintur. Exterum non fructu excipiuntur in Jubilao Religionis & castitatis vota, ut Confessarii cognoscentes, quo usque sororum potestas pertinet, in ordinariis tantum Votis dispensent, edunt Missionarii, vi Bullæ Jubilai, cum in ea Votum eorumdem expressa mentio non fiat, cumque Pontifices declaraverint non eam sibi menteant esse, ut illo Diplomate eam facilius concederent, nisi adhuc expressa mentio eorum Votorum, quæ ad eamdem Congregationem servandam fuit adeo opportuna ac necessaria?

II. Queritur, utrum Episcopi in iis dispensare valeant, quamvis enim Congregatio haec a Sancta Sede erecta ab Episcopis pendas, & quod externa, quo ejus Socii in Ecclesia obueni, officia corum Jurisdictioni subiecta sit; quod tandem ad internum regimen spectat, illa quidem a Pontifice, & a proprio Superiori Generali spectat, quod Missionarii nonnulli contendunt, Alexandri VII. Bulla nihil obstante, Confessarii posse vi Jubilai Vota ibidem edita commutare, respondit; Alexandri VII. Breve confirmans, id nec licet, nec valide fieri posse: *Non possunt vigore cuiuscumque Jubilai, & consuetudinis non facientium expressam dictorum Votorum mentionem, zero presentatione declaramus. Congregatio Subditæ haec ignorare possum, quoniam antequam votis se obstringant, de ejusmodi Bullis momentum, & per duos probationis annos non semel ipsi Votorum obligatio declaratur; nihil igitur contra dicta Congregationis Vota ex Jubilai Bullis delimit potest.*

Quod secundum, Episcopum valide non posse dispensationem aut commutationem instituire Votorum Congregationis, ab Ecclesia approbat, cum Pontifice ea referunt; aliter reservato nullum fortiorum effectum, & inutili fore, dubitari autem non potest, quin hanc reservationem facere possit, si ea expedita judicet. Eam porro edidit expressis verbis: *Vota prædicta, inquit Clemens X. pro tempore existente R. P. & Superiori ejusdem Congregationis dispensari, aut communari non possit.*

Est quidem Congregatio Episcoporum Jurisdictioni subiecta; sed quod externas quidem functiones, que in Ecclesia spectant, ab Ecclesia approbat, cum Pontifice ea referunt; aliter reservato nullum fortiorum effectum, & inutili fore, dubitari autem non potest, quin hanc reservationem facere possit, si ea expedita judicet. Eam porro edidit expressis verbis: *Vota prædicta, inquit Clemens X. pro tempore existente R. P. & Superiori ejusdem Congregationis dispensari, aut communari non possit.*

Est quidem Congregatio Episcoporum Jurisdictioni subiecta; sed quod externas quidem functiones, que in Ecclesia spectant, ab Ecclesia approbat, cum Pontifice ea referunt; aliter reservato nullum fortiorum effectum, & inutili fore, dubitari autem non potest, quin hanc reservationem facere possit, si ea expedita judicet. Eam porro edidit expressis verbis: *Vota prædicta, inquit Clemens X. pro tempore existente R. P. & Superiori ejusdem Congregationis dispensari, aut communari non possit.*

Porro vota, que in Congregatione emituntur, ad ejus internum tantummodo regimen spectant, præterquamquod, ut supra dictum est, dispensationem sibi ac Superiori generali Pontifice reservavit; igitur liquido confat Episcopos ejusmodi ac concedente dispensationis facultate carere. Secus possent pro arbitrio Congregationem evocare, quam ad universa Ecclesia delimit.

Quod tertium; statim ac Vota quæ edita, que in hac Congregatione edti solent, non amplius sibi juris est, ad Corpus pertinet, cui se dedit, nec potest recedere, nisi in casibus, qui in Jure, vel Bullis excepti sunt; exempli causa patris & matris urgens necessitas calus est, in quo Missionarius a suo Generali petere possit tanta facultatem, ut illi meminerint se absolutam constantiam ei promissi fine ulli restringere aut conditione, ac si quam apponere voluerint, futurum non fuisse, ut reciperetur; atque adeo melius illis fane fuisse, si nihil promissem; Deus enim non irridetur.

VI. Queritur, an Missionarius, qui se abdicat, inquietus, sibi nullam fuisse intentionem edendi Vota, quam ex ea de more pronuntiaverit, vel se contendisse ea tantum Vota edere, quibus liberari posset ab iis omnibus, qui in simplicibus Votis dispensant, conscientie securitate gaudent?

Quod quartum; Missionarius & Congregatione egredi nequit, ut Parochiam suscipiat, quia contra obligationem ageat, quam emisisse obedientie & constantie votis contraxit, a quibus non nisi per Pontificem ac Superiorem Generalem absolvit potest.

Haud sine verum est, generatim loquendo Presbyterum Congregationis hinc additum minus Ecclesiæ utilere fore, quam si Parochiam administraret; que enim bona ex Missionibus, in quibus rudes homines edocentur, ex Seminariorum, ubi Ministri ad omnes Ecclesiæ status inserviantur, & ex exercitibus functionibus Ecclesiasticis derivantur, ea longe multumque superant, quia Parochus, quocumque tandem zelo ducatur, afferre potest.

Parochialis igitur Curæ suscepit hanc fatus justa causa est deferenda Missionis, quod Missionis Presbyter in Parochia, quam in Congregatione putet utiliorem fore.

Præterea cum in Congregatione constantie Votum ediderit, majoris boni, quod alibi sperat se facturum, cogitatione acquisitio non debet; præterquam quod enim id admodum incertum est, atque ea cogitatio fere oritur ex levitate, que humano animo ingenitum est, bonum, quod editur in eo statu, qui ex voto suscepit est, illud nimis est.

Hac sunt verba Bullæ Clementis X. in qua sibi omnino referuntur Alexandri VII. Bulla.

Id sane dici potest, cum Jubilai Bulla castitatis & Reli-

gionis Vota tantummodo exicit, Pontificem conferi in aliis Votis dispensandi facultatem Confessarii concedere, eorum enim, que nominat, exceptio inutilis est, si easter referuntur manarent.

Sed facile responderetur, in Jubilao de ordinariis tantum Votis agi, non autem de iis, que in probata Congregatione emituntur, quia illa non nisi per eadem Vota subficit.

Ceterum non fructu excipiuntur in Jubilao Religionis & castitatis vota, ut Confessarii cognoscentes, quo usque sororum potestas pertinet, in ordinariis tantum Votis dispensent, quorum non est distinctum facienda mentio, cuiusmodi sunt Vota, quæ haec facili specie rem omnem definit Clemens X. qui a Congregatione consulens, quod Missionarii nonnulli contendunt, Alexandri VII. Bulla nihil obstante, Confessarii posse vi Jubilai Vota ibidem edita commutare, respondit;

Alexandri VII. Breve confirmans, id nec licet, nec valide fieri posse: *Non possunt vigore cuiuscumque Jubilai, & consuetudinis non facientium expressam dictorum Votorum mentionem, zero presentatione declaramus. Congregatio Subditæ haec ignorare possum, quoniam antequam votis se obstringant, de ejusmodi Bullis momentum, & per duos probationis annos non semel ipsi Votorum obligatio declaratur; nihil igitur contra dicta Congregationis Vota ex Jubilai Bullis delimit potest.*

Quod secundum, Episcopum valide non posse dispensationem aut commutationem instituire Votorum Congregationis, ab Ecclesia approbat, cum Pontifice ea referunt; aliter reservato nullum fortiorum effectum, & inutili fore, dubitari autem non potest, quin hanc reservationem facere possit, si ea expedita judicet. Eam porro edidit expressis verbis: *Vota prædicta, inquit Clemens X. pro tempore existente R. P. & Superiori ejusdem Congregationis dispensari, aut communari non possit.*

Est quidem Congregatio Episcoporum Jurisdictioni subiecta; sed quod externas quidem functiones, que in Ecclesia spectant, ab Ecclesia approbat, cum Pontifice ea referunt; aliter reservato nullum fortiorum effectum, & inutili fore, dubitari autem non potest, quin hanc reservationem facere possit, si ea expedita judicet. Eam porro edidit expressis verbis: *Vota prædicta, inquit Clemens X. pro tempore existente R. P. & Superiori ejusdem Congregationis dispensari, aut communari non possit.*

Porro vota, que in Congregatione emituntur, ad ejus internum tantummodo regimen spectant, præterquamquod, ut supra dictum est, dispensationem sibi ac Superiori generali Pontifice reservavit; igitur liquido confat Episcopos ejusmodi ac concedente dispensationis facultate carere. Secus possent pro arbitrio Congregationem evocare, quam ad universa Ecclesia delimit.

Quod tertium; statim ac Vota quæ quis edita, que in hac Congregatione edti solent, non amplius sibi juris est, ad Corpus pertinet, cui se dedit, nec potest recedere, nisi in casibus, qui in Jure, vel Bullis excepti sunt; exempli causa patris & matris urgens necessitas calus est, in quo Missionarius a suo Generali petere possit tanta facultatem, ut illi meminerint se absolutam constantiam ei promissi fine ulli restringere aut conditione, ac si quam apponere voluerint, futurum non fuisse, ut reciperetur; atque adeo melius illis fane fuisse, si nihil promissem; Deus enim non irridetur.

VI. Queritur, an Missionarius, qui se abdicat, inquietus, sibi nullam fuisse intentionem edendi Vota, quam ex ea de more pronuntiaverit, vel se contendisse ea tantum Vota edere, quibus liberari posset ab iis omnibus, qui in simplicibus Votis dispensant, conscientie securitate gaudent?

Quod quartum; Missionarius & Congregatione egredi nequit, ut Parochiam suscipiat, quia contra obligationem ageat, quam emisisse obedientie & constantie votis contraxit, a quibus non nisi per Pontificem ac Superiorem Generalem absolvit potest.

Haud sine verum est, generatim loquendo Presbyterum Congregationis hinc additum minus Ecclesiæ utilere fore, quam si Parochiam administraret; que enim bona ex Missionibus, in quibus rudes homines edocentur, ex Seminariorum, ubi Ministri ad omnes Ecclesiæ status inserviantur, & ex exercitibus functionibus Ecclesiasticis derivantur, ea longe multumque superant, quia Parochus, quocumque tandem zelo ducatur, afferre potest.

Parochialis igitur Curæ suscepit hanc fatus justa causa est deferenda Missionis, quod Missionis Presbyter in Parochia, quam in Congregatione putet utiliorem fore.

Præterea cum in Congregatione constantie Votum ediderit, majoris boni, quod alibi sperat se facturum, cogitatione acquisitio non debet; præterquam quod enim id admodum incertum est, atque ea cogitatio fere oritur ex levitate, que humano animo ingenitum est, bonum, quod editur in eo statu, qui ex voto suscepit est, illud nimis est.

Hac sunt verba Bullæ Clementis X. in qua sibi omnino referuntur Alexandri VII. Bulla.

& ad